

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2011

Petra Indráčková

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Financování Centra občanské vybavenosti v obci Pržno
Financing of Centre of Civic Amenity in Pržno Municipality

Student: Petra Indráčková

Vedoucí bakalářské práce: doc. Ing. Petr Tománek, CSc.

Ostrava 2011

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci včetně příloh vypracovala samostatně.

V Ostravě, dne 11. května 2011

.....

Petra Indráčková

OBSAH

1. ÚVOD	1
2. HOSPODAŘENÍ ÚZEMNĚ SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ	3
2.1 Obec	3
2.1.1 Charakteristika a působnost obce	3
2.1.2 Postavení obcí v ČR	4
2.1.3 Orgány obce a jejich činnost	4
2.2 Rozpočet obce	6
2.2.1 Rozpočtový proces	7
2.2.2 Rozpočtová skladba	8
2.3 Zdroje financování investičních záměrů obce	9
2.3.1 Daňové příjmy územních rozpočtů	9
2.3.2 Vlastní nedaňové příjmy územních rozpočtů	11
2.3.3 Účelové a neúčelové dotace	13
2.3.4 Návrtné úvěrové zdroje	14
3. ANALÝZA HOSPODAŘENÍ OBCE PRŽNO	17
3.1 Obec Pržno	17
3.1.1 Historie obce Pržno	18
3.1.2 Obecní úřad Pržno	18
3.1.3 Mikroregion Frýdlantsko - Beskydy	19
3.2 Analýza rozpočtů obce Pržno	19

4. NÁVRH FINANCOVÁNÍ CENTRA OBČANSKÉ VYBAVENOSTI	
V OBCI PRŽNO.....	31
4.1 Projekt centra občanské vybavenosti	32
4.1.1 Cílové skupiny projektu	33
4.1.2 Rekonstrukce budovy bývalé MŠ	34
4.2 Možnosti financování centra občanské vybavenosti	36
4.2.1 Financování z vlastních zdrojů	36
4.2.2 Financování z cizích zdrojů	37
4.2.3 Financování pomocí dotací	39
5. ZÁVĚR	41
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	
SEZNAM ZKRATEK	
PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	
PŘÍLOHY	

1 ÚVOD

V České republice bylo k 1. lednu 2010 evidováno 6 250 obcí, které mohou vykonávat státní správu a také samosprávu. Základní funkcí obcí je starat se o všestranný rozvoj svého území, pečovat o své občany a respektovat jejich potřeby, zajistit dostatečné prostředky, které pokryjí běžné výdaje a také investiční záměry obce a po získání těchto prostředků je efektivně využít.

Dne 1.1.2000 došlo v České republice k reformě veřejné správy. Česká republika byla rozdělena na 13 krajů a Prahu a později v roce 2002 došlo ke zrušení krajských úřadů. Velká část kompetencí bývalých krajských úřadů byla přenesena na obce s rozšířenou působností a s pověřeným obecním úřadem. V současné době tedy obce představují základní samosprávné celky a jim nadřazené jsou krajské úřady. Znamená to, že systém územní samosprávy v ČR je dvoustupňový.

Bakalářská práce je zaměřena na téma hospodaření územně samosprávných celků a financování konkrétní investiční akce malé obce Pržno, která leží v Moravskoslezském kraji. Teoretická část bakalářské práce se zabývá vymezením pojmu obec, její charakteristikou a postavením v ČR, dále pak rozpočtem obce, konkrétně rozpočtovým procesem a rozpočtovou skladbou a možnostmi zdrojů k financování investičních akcí obce.

Praktická část je zaměřena na analýzu hospodaření obce Pržno, která vychází z let 2007-2011. Analyzována bude příjmová i výdajová strana rozpočtu a výsledné údaje budou aplikovány při zjišťování možností financování investiční akce Centra občanské vybavenosti. Jedná se o opuštěný a nevyužitý objekt bývalé mateřské školy přímo v centru obce, který je v současné době technicky naprosto nevyhovující a jeho opětovné zprovoznění vyžaduje nákladnou investici, která je pro malou obec Pržno s 1014 obyvateli velkým finančním zatížením.

Cílem bakalářské práce je na základě zjištěných údajů o hospodaření obce nalézt optimální řešení financování Centra občanské vybavenosti takové, aby rozpočet obce nebyl neúměrně zatížen, což by mohlo znamenat zhoršení životní úrovně obyvatel v obci.

Při vypracování jsou použity veřejně dostupné údaje o hospodaření obce v letech 2007-2011, srovnávány jsou především příjmy a výdaje strany rozpočtu obce a poměrná část jejich jednotlivých rozpočtových tříd na celkovém rozpočtu obce.

2 HOSPODAŘENÍ ÚZEMNĚ SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

Územní samospráva je forma veřejného vládnutí (veřejné moci) a veřejné správy. Územní samospráva je realizace práva občanů na vlastní samosprávu, právo na spravování určitého území menšího než je stát na základě působnosti stanovené ústavou a příslušnými zákony při vytvoření potřebných ekonomických podmínek. Samosprávou tedy rozumíme samostatné obstarávání svých záležitostí v mezích práva. Znamená to, že tyto záležitosti spravuje někdo jiný než stát, a to jako nestátní subjekt. Stát předává část výkonu veřejné správy nestátnímu subjektu. Je to považováno za významný projev demokracie společnosti.

2.1 Obec

Základním článkem územní samosprávy je obec. Postavení obce ve veřejné správě je stále významnější, což je výsledkem dlouhodobě probíhající decentralizace kompetencí a odpovědnosti za zabezpečování stále více druhů veřejných statků pro obyvatelstvo ze státu na územní samosprávu. Právo na místní samosprávu obcí je zakotveno i v Evropské chartě místní samosprávy.

2.1.1 Charakteristika a působnost obce

Obec je vymezena třemi základními znaky – územím, občany s trvalým pobytem a samosprávou veřejných záležitostí v hranicích obce, tzn. působností.

Obec plní tyto funkce vymezené zákonem o obcích – vlastní samosprávnou funkci, v České republice (ČR) tzv. samostatná působnost a přenesené funkce, tzv. přenesená působnost. Samostatná působnost je uplatňována v záležitostech, o kterých může obec sama rozhodovat, tzn. má určité zákonem upravené pravomoci. Obec jako územní společenství občanů má právo na samosprávu, právo samostatně rozhodovat v mnoha oblastech veřejné správy – a to ve věcech územní samosprávy. Obec vykonává veřejnou správu v samostatné působnosti, tzn. volené orgány obce, které svým rozhodnutím svěřují vlastní realizaci svým výkonným orgánům. Přenesená působnost je uplatňována v rámci vykonávání státní správy. Vykonávají ji výkonné orgány obcí a jsou v této činnosti podřízeny a kontrolovány orgány státní správy.

2.1.2 Postavení obcí v ČR

Postavení, funkce a úkoly obcí jsou zakotveny v Ústavě ČR a v zákoně o obcích. Zákon o obcích také upravuje orgány obcí a účast občanů na řízení obce.¹

Obec je veřejnoprávní korporace. Jako základní územní samosprávný celek se rozkládá na jednom nebo několika katastrálních územích. Podle katastrálních území se člení na části. Zákon o obcích umožňuje, že se obce mohou slučovat nebo rozdělovat na základě výsledků místního referenda. Každá obec v ČR je začleněna do správního obvodu okresu a do územního obvodu vyššího územního samosprávného celku – kraje – tzn. z hlediska jejího území, nikoliv samostatné působnosti, kdy je suverénní a nepodléhá kraji.

Zákon o obcích rozlišuje tyto základní druhy obcí – obce, které nejsou městy, město, městys, statutární město, hlavní město Praha.

Podle přenesené působnosti pak rozeznáváme tyto kategorie obcí – obce, obce s matičním úřadem, obce se stavebním úřadem, obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností, které podle zákona ve svém správním obvodu zabezpečují výkon státní správy nad rámec přenesené působnosti náležící ostatním obcím.

2.1.3 Orgány obce a jejich činnost

Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce je kolektivní volený orgán. Zastupitelstvo obce má hlavní rozhodovací pravomoci v samostatné působnosti. Členy zastupitelstva obce jsou zvolení zástupci jednotlivých politických stran v obci, případně i nezávislí členové. Jsou voleni v komunálních volbách na dobu čtyřletého volebního období. Jednání zastupitelstva obce jsou ze zákona veřejná a řídí se schváleným jednacím řádem.

Rada obce

Rada obce je výkonným orgánem. V samostatné působnosti podléhá zastupitelstvu obce, v rámci přenesené působnosti obce rozhoduje, jen stanoví-li tak zákon. Počet členů je lichý, může mít 5-11 členů. Rada obce se nevolí tehdy, má-li

---

¹ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

zastupitelstvo obce méně než 15 členů. Radu tvoří starosta a jeho zástupci – místostarostové a další členové, ve statutárních městech primátor, náměstci primátora a ostatní členové. Jednání rady obce jsou neveřejná.

Starosta a jeho zástupci – místostarostové

Starosta je představitelem obce, zastupuje obec navenek. Ze své činnosti je odpovědný zastupitelstvu obce. Připravuje, svolává a řídí schůze zastupitelstva obce a rady obce. Odpovídá za objednání a provedení auditu hospodaření obce. Místostarosta, ve statutárních městech náměstek primátora, zastupuje starostu při jeho nepřítomnosti

Výbory

Výbory jsou iniciativními a kontrolními orgány zastupitelstva obce. Mezi povinně zřizované výbory obcí patří kontrolní, finanční příp. za splnění zákonem stanovených podmínek také výbor pro národnostní menšiny; v případě krajů se jedná o výbory kontrolní, finanční a výbor pro výchovu, vzdělávání a zaměstnanost; v případě hlavního města Prahy máme výbor kontrolní, finanční a výbor pro výchovu a vzdělávání. Počet členů výboru musí být lichý.

Komise

Komise jsou iniciativní poradní orgány rady obce. Mohou předkládat návrhy, náměty. Starosta jim může svěřit výkon státní správy. Potom jsou výkonnými orgány v přenesené působnosti obce na svěřeném úseku činnosti a v této oblasti jsou podřízeny a odpovědny starostovi.

Obecní úřad

Výkon státní správy a v přenesené působnosti i výkon státní správy zabezpečují zaměstnanci, kteří pracují ve výkonných orgánech obecního úřadu – tzn. odborech a odděleních. Obecní úřad řídí jmenovaný tajemník, je-li tato funkce zřízena.²

---

² PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M., Veřejná správa a finance veřejného sektoru, Praha: ASPI 2008, ISBN 978-80-7357-351-5

2.2 Rozpočet obce

Územní rozpočet je vytvářen, rozdělován a používán stejně jako ostatní veřejné rozpočty v rozpočtové soustavě s využitím nenávratného, neekvivalentního a nedobrovolného (zejména u daní) způsobu financování, typického pro všechny veřejné rozpočty. Rozhodující podíl příjmů a výdajů má charakter nenávratných toků.

Příjmy a výdaje územního rozpočtu se třídí podle závazné, tzv. rozpočtové skladby. Umožňuje třídění rozpočtu na běžný a kapitálový rozpočet.

Běžný rozpočet

Běžný rozpočet je bilance běžných příjmů a běžných výdajů, z nichž většina se pravidelně každoročně opakuje, vztahující se k rozpočtovému roku. Běžnými příjmy se financují neinvestiční (provozní) potřeby prostřednictvím běžných výdajů (neinvestičních, provozních).

Běžný účet (rozpočet) by měl být sestavován jako vyrovnaný, resp. přebytkový. Běžný rozpočet je vyrovnaný, jsou-li běžné příjmy rovny běžným výdajům. Jsou-li běžné příjmy větší než běžné výdaje, je rozpočet přebytkový, je-li tomu naopak, je schodkový. V průběhu rozpočtového období se velmi často krátkodobě nedostávají nenávratné příjmy na krytí výdajů v důsledku časového nesouladu mezi tokem příjmů a tokem výdajů. Nejsou-li k dispozici rezervy, využívá se na dorovnání rozpočtové bilance návratný krátkodobý úvěr, zpravidla kontokorentní. Dlouhodobě schodkový běžný rozpočet je nežádoucí a je proto nutné analyzovat příčiny schodkovosti.

Kapitálový rozpočet

Příjmy, které jsou určeny na financování investičních potřeb vztahující se často k období několika let, tzn. na krytí výdajů na investice, jež se týkají delšího období než je jeden rozpočtový rok, a které jsou z pohledu dané investice zpravidla jednorázové, neopakovatelné, se bilancují v kapitálovém rozpočtu.

Kapitálový rozpočet je vyrovnaný, jestliže se jeho výdaje rovnají jeho příjmům, jestliže jsou kapitálové výdaje větší, je deficitní, jsou-li kapitálové výdaje menší, je přebytkový. Většinou však chybějí nenávratné příjmy na financování investic

v lokálním, resp. regionálním veřejném sektoru. Příjmy kapitálového rozpočtu se tudíž doplňují návratnými příjmy (které vyrovnávají bilanci kapitálového rozpočtu).

2.2.1 Rozpočtový proces

Rozpočtové období na úrovni územní samosprávy je v každé zemi shodné s rozpočtovým obdobím celé rozpočtové soustavy. Trvá jeden rok a ve většině zemí se kryje s kalendářním rokem (i v ČR). Rozpočtový proces, tj. všechny etapy rozpočtového procesu, je však delší, zpravidla zahrnuje dobu 1,5-2 roky.

Etapy rozpočtového procesu:

- sestavení návrhu územního rozpočtu odpovědným výkonným orgánem,
- projednání a schválení návrhu územního rozpočtu voleným orgánem,
- plnění územního rozpočtu, za které zodpovídají výkonné orgány a případné změny v rozpočtu, které doporučují výkonné orgány a schvalují volené orgány,
- průběžná kontrola plnění výkonnými orgány, ale i volenými orgány příslušného článku územní samosprávy,
- sestavení přehledu o skutečném vývoji plnění územního rozpočtu za uplynulé rozpočtové období, který sestavuje příslušný výkonný orgán, projednání a následná kontrola, kterou provádějí volené orgány.

V průběhu rozpočtového procesu se musí dodržovat rozpočtové zásady obecně platné v celé rozpočtové soustavě:

- každoroční sestavování a schvalování územního rozpočtu příslušného článku územní samosprávy,
- reálnost a pravdivost rozpočtu,
- úplnost a jednotnost rozpočtu,
- dlouhodobá vyrovnanost rozpočtu,
- hospodárnost a efektivnost, účetní audit,
- publicita.

Závěrečný účet za uplynulý kalendářní rok má zastupitelstvo obce projednat Podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů do 30. června následujícího roku.

2.2.2 Rozpočtová skladba

Rozpočtová skladba³ se v ČR vztahuje na třídění operací, které mají charakter tzv. operací veřejných. Je založena na principu peněžních pohybů, tzn. připsání peněžních prostředků na bankovní účet, či jejich odepsání z bankovního účtu, s výjimkou operací pokladny, které se promítnou do příjmů a výdajů podle rozpočtové skladby až tehdy, když dojde k jejich účtování s příslušným bankovním účtem. Zvlášť se tedy nesleduje příjem a vydání peněz z pokladny. Sledují se pouze převody mezi pokladnou a vlastním bankovním účtem.

Rozpočtová skladba upravuje způsob třídění všech peněžních operací rozpočtů a fondů obcí i krajů, včetně operací organizačních složek, u kterých jsou obce a kraje zřizovatelem.

Rozpočtová skladba umožňuje analyzovat příjmy a výdaje za pomoci využití třídění:

- kapitolního neboli odpovědnostního, které je však pro obce a kraje nepovinné,
- druhového, které je základem třídění a týká se všech peněžních operací, které třídí až na jednotlivé položky,
- odvětvového, tzn. na jaký účel jsou finanční prostředky vydávány,
- konsolidačního.

Druhové třídění

Druhové třídění je základním systémem třídění v rozpočtové skladbě. Třídí operace do tří základních okruhů – příjmy, výdaje, financování.

Druhové třídění umožňuje odlišit třídy (jednomístný číselný kód), seskupení položek (dvoumístný kód), podseskupení položek (třímístný kód) a jednotlivé položky příjmů a výdajů (čtyřmístný kód). To znamená u každé třídy podrobné členění:

Třída → podseskupení položek → seskupení položek → jednotlivé položky.

Příjmy představují nenávratná inkasa, nezahrnují však ta inkasa, kterými se přijímají vypůjčené finanční prostředky. Příjmy se dělí na dvě základní podskupiny, a

---

³ Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů

to vlastní příjmy, jak běžné tak kapitálové, a přijaté dotace. Jde o jejich začlenění do čtyř tříd – daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy, přijaté dotace.

Výdaje jsou nenávratné platby a poskytované návratné půjčky za účelem realizace rozpočtové politiky v členění na běžné a kapitálové.

Financujícími operacemi, které řídí třída 8, se rozumí přijetí finančních prostředků návratné povahy související s likviditou.

2.3 Zdroje financování investičních záměrů obce

Příjmy rozpočtu obce jsou různorodé. Z ekonomického hlediska je významné odlišování příjmů, které může územní samospráva ovlivnit a příjmů, které nemůže ovlivnit. Můžeme je dále členit obdobným způsobem, jako u jakéhokoliv veřejného rozpočtu. Závazně je členění rozpočtová skladba.

2.3.1 Daňové příjmy územních rozpočtů

Nejvýznamnější skupinu běžných příjmů územních rozpočtů tvoří ve většině vyspělých zemí daňové příjmy. Rozpočtová pravidla, v některých zemích zvláštní zákon, vymezují tzv. daňové určení (v ČR zákon používá termín RUD – rozpočtové určení daní). Určují druhy daní, které jsou vybírány podle celostátně platných daňových zákonů, jejichž výnos však plyne celý přímo do rozpočtů obcí nebo do rozpočtů regionů. Jedná se o svěřené daně, v ČR také výlučné neboli rozpočtově určené daně. Stanoví rovněž podíl na celostátně vybíraných daních, který bude příjmem rozpočtu obce, resp. rozpočtu regionu – jsou to sdílené daně. Sdílenou daní jsou zpravidla daně důchodového typu, jsou to však často i majetkové daně. Sdílenou daní může být také daň z přidané hodnoty, o kterou se dělí státní rozpočet zpravidla s rozpočty jednotlivých stupňů územní samosprávy. Zákonem jsou také vymezeny daně, které mohou obce uplatňovat na svém území, tj. různé municipální daně neboli regionální daně v případě regionů.

Majetkové daně

V České republice je typem majetkové daně daň z nemovitostí, upravovaná celostátně platným zákonem⁴. Touto daní se každoročně zdaňuje nemovitý majetek ve vlastnictví, případně u kterého bylo v minulosti zřízeno tzv. právo hospodaření nebo právo trvalého užívání, tzn. pozemky nebo stavby. Tato daň je výlučným příjmem rozpočtů obcí. Obce, kterým výnos této daně plyne, mají velmi omezenou daňovou pravomoc, mohou málo ovlivnit výnos této daně.⁵

Daně z příjmů

Individuální daň z příjmů zdaňuje příjmy občanů, fyzických osob. Daňový výnos ovlivňuje především předmět daně, tzn. jaké druhy příjmů se zdaňují, základ daně, zda se základ daně upravuje o odpočitatelné, popř. i připočitatelné položky, dále sazby daně a případné slevy a osvobození. Tato daň má obvykle formu sdílené daně, kdy do rozpočtu obce nebo regionu plyne zákonem předem stanovené pevné procento z celkového výnosu této daně nebo formu svěřené daně, kdy příslušný článek územní samosprávy jako příjemce této daně má zpravidla určitou daňovou pravomoc uvalovat tento typ daně.

V ČR plyne do rozpočtu obcí podíl na výnosu daně příjmů fyzických osob a podíl na dani z příjmů právnických osob.⁶ Je-li poplatníkem daně z příjmů právnických osob sama obec, považuje se tato daň za daň svěřenou a plyne celá do rozpočtu dané obce.

Daň z příjmů fyzických osob je univerzálním typem důchodové daně. Předmětem této daně jsou všechny druhy příjmů, včetně příjmů kapitálové povahy, tj. dividendy, úroky, apod., peněžní i nepeněžní příjmy, vyjma příjmů, které jsou vyjmuty ze zdanění (nejsou předmětem daně), nebo jsou osvobozeny od placení daně. Výše daně a tím intenzita daňového břemene, je závislá na velikosti příjmu poplatníka daně, tedy velikosti základu daně, který je pro účely výpočtu daně upravován, ze kterého se daň vypočítává, a na sazbě daně.

---

⁴ Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů

⁵ PEKOVÁ, J., Hospodaření a finance územní samosprávy, Praha: Management Press 2004 ISBN 80-7261-086-4.

⁶ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Daň z příjmů právnických osob je od r. 1994 celá příjmem rozpočtů obcí v takovém případě, kdy jsou poplatníkem přímo obce. V ostatních případech je od r. 1996 příjmem rozpočtů obcí podíl na celostátním výnosu této daně. Tato daň je konstruována s proporcionální daňovou sazbou, využívá se jedna lineární sazba daně.

Spotřební daně

Nepřímě spotřební daně jsou tradičním daňovým příjmem. Univerzální spotřební daně jsou doplňovány zpravidla několika výnosnými specifickými (selektivními) spotřebními daněmi na vybrané druhy zboží. Pokud jsou spotřební daně příjmem územních rozpočtů, pak nejčastěji jde o podíl na celostátním výnosu spotřební daně univerzálního typu – nejčastěji daně z přidané hodnoty jako daně sdílené.

Místní daně

Také na daně, které může územní samospráva uvalovat, se vztahují obecně vymezené daňové zásady. Využívá-li systém mnoha municipálních a regionálních daní, v posledních desetiletích se zdůrazňuje zejména zásada dostatečné výnosnosti a levné správy daní, tzv. fiskální hledisko. Z hlediska teorie místních financí se zdůrazňuje, že nelze předpokládat, že velké množství rozličných municipálních daní, které široce postihují různé lokální a regionální předměty těchto daní, zabezpečí automaticky vysoký daňový výnos do územního rozpočtu. Proto se doporučuje spíše systém malého počtu daní, nicméně výnosných pro územní rozpočty.⁷ V ČR mají charakter místních daní místní poplatky.

V ČR je soustava místních poplatků uzákoněna zákonem o místních poplatcích.⁸ Tyto poplatky si spravují a vybírají obecní úřady samy. Místní poplatky mají v současné době fakultativní charakter. To znamená, že zastupitelstvo obce rozhoduje o tom, zda obec bude vybírat od fyzických či právnických osob místní poplatky a jaké.

---

⁷ PEKOVÁ, J., Hospodaření a finance územní samosprávy, Praha: Management Press 2004, ISBN 80-7261-086-4.

⁸ Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

2.3.2 Vlastní nedaňové příjmy územních rozpočtů

Mezi vlastní nedaňové příjmy územních rozpočtů patří především příjmy z vlastního podnikání, uživatelské poplatky za některé lokální a regionální smíšené veřejné statky, pokud nejsou příjmem neziskové organizace – provozovatel služby, sankční pokuty, a ostatní příjmy.

Příjmy z vlastního podnikání tvoří:

- zisk municipálních podniků – je závislý na počtu a velikosti těchto podniků, charakteru jejich činnosti a výše poplatku za služby, které zajišťují a poskytují občanům, popř. jiným subjektům. V ČR tento druh příjmů není v územních rozpočtech příliš významný,
- podíl na zisku podniků s majetkovým vkladem obce, regionu – tyto příjmy připadají v úvahu od podniků, u nichž má obec nebo region majetkový vklad, vyplývají z této majetkové účasti příslušného článku územní samosprávy. O majetkové účasti rozhodují volené orgány příslušného článku územní samosprávy,
- příjmy z pronájmu a prodeje majetku – výše těchto příjmů je závislá na tom, jaký majetek obec a region vlastní,
- příjmy z finančního investování – dočasné finanční prostředky může územní samospráva zhodnotit formou:
  - termínovaného vkladu za vyšší úrok
  - Investice do obchodovatelných cenných papírů.

Uživatelské poplatky za některé lokální a regionální smíšené veřejné statky, pokud nejsou příjmem neziskové organizace – provozovatele služby

U různých lokálních a regionálních smíšených veřejných statků se volí různě velký uživatelský poplatek, často ve větší či menší míře dotovaný z daňového výnosu, a ti z výnosu municipálních daní, ale i z dalších nedaňových příjmů, z příjmů z podnikání a jiných příjmů územního rozpočtu.

Sankční pokuty

Do územních rozpočtů plynou také příjmy, které mají povahu sankčních pokut. Tyto příjmy jsou obtížně plánovatelné, mají zpravidla charakter doplňkových příjmů.

Proto je jejich výnos v územních rozpočtech většinou nahodilý a malý. Obce, regiony mohou ukládat pokuty subjektům na základě zmocnění zákonem.

Ostatní nedaňové příjmy územních rozpočtů

- plánované příjmy – např. se sdružování prostředků (nejsou součástí nedaňových příjmů podle rozpočtové skladby – buď se evidují mimo rozpočet, nebo prostředky od jiných obcí jsou dotacemi rozpočtu). Tyto druhy příjmů závisí na způsobu zabezpečování lokálních a regionálních veřejných statků společně obcemi, regiony, v některých zemích i s jinými subjekty. To ovlivňuje jejich podíl na územních rozpočtech,
- neplánované příjmy – např. dary a výnosy z veřejných sbírek. Dary mohou obce, regiony získávat od různých subjektů, od jednotlivců i firem. Mohou mít charakter běžného nebo kapitálového příjmu.

2.3.3 Účelové a neúčelové dotace

Nenávratné dotace mohou být do územních rozpočtů poskytnuty jako účelové dotace a neúčelové dotace. Dotace jsou poskytovány na financování běžných, pravidelně se opakujících plateb v rozpočtovém období, tzn. běžné dotace, a kapitálových – jednorázových, pravidelně se neopakujících (investičních) dlouhodobých potřeb, tzn. kapitálové dotace.

Běžné účelové dotace

Jsou poskytovány na takové druhy potřeb:

- které územní samospráva zajišťuje na základě přenesené odpovědnosti za zabezpečení požadovaného rozsahu a kvality určité veřejné služby ze státu.,
- u nichž je nutné zajistit standardní úroveň veřejných statků,
- na vyrovnání rozdílů v daňové kapacitě,
- dochází-li k výdajové externalitě.

Kapitálové účelové dotace

Jsou zpravidla nepravidelné jak v čase, tak i mezi obcemi, regiony. Poskytují se na úhradu části výdajů na konkrétní investici. Kapitálové účelové dotace jsou poskytovány na dočasné potřeby, které se neopakují v čase, tj. na:

- financování investiční výstavby, která umožní lépe nebo ve větším rozsahu uspokojovat veřejným sektorem lokální a regionální veřejné statky, většinou zároveň i preferované,
- financování investic, které svým významem přesahují danou lokalitu,
- realizaci a financování záměrů státní politiky a vyhlášených výdajových programů.

Míra účelovosti může být u jednotlivých druhů dotací různá. Poskytnutí účelové dotace je vázáno na splnění podmínek použití. Proto nesprávně použitá nebo nevyužitá část účelové dotace se zpravidla vrací do státního rozpočtu. Poskytnutí účelové dotace může být ze strany poskytovatele podmíněno využitím i vlastních zdrojů financování na pořízení investice.

Příjmy z mimorozpočtových fondů územní samosprávy

Do územních rozpočtů může územní samospráva převést i příjmy ze svých jiných, mimorozpočtových, zpravidla účelových peněžních fondů. Obce mohou získat i dotace z účelových peněžních fondů vyšších stupňů územní samosprávy, v ČR z mimorozpočtových fondů kraje.

2.3.4 Návratné úvěrové zdroje

Hospodaření obce nebo regionu se může dostat do situace, kdy nemá ve svém rozpočtu dostatečné množství nenávratných finančních prostředků na krytí potřeb, nemá ani vhodné finanční prostředky ve svých účelových mimorozpočtových fondech, pokud je tvoří. Může jít buď o krátkodobý, nebo dlouhodobý nedostatek nenávratných finančních prostředků.

Chybějící nenávratné finanční prostředky lze za určitých podmínek nahradit návratnými zdroji, které však dříve nebo později bude muset obec, region vrátit svým věřitelům. Vedle splátky jistiny bude muset splatit i úrok.

Mezi návratné příjmy územního rozpočtu patří:

Úvěr

Úvěry využívá územní samospráva především. Jsou pro ni relativně dostupnější než jiné druhy návratných zdrojů financování a oproti využívání příjmů z emise obligací i levnějším návratným příjmem. Druhy úvěrů jsou:

- krátkodobé se splatností do jednoho roku, respektive do konce kalendářního roku, v ČR zejména kontokorentní úvěry v jednom rozpočtovém období,
- střednědobé se splatností do deseti let, v ČR pouze do čtyř, ojediněle do pěti let,
- dlouhodobé, ve vyspělých zemích se splatností delší než deset let, často v závislosti na životnosti investice, která je z úvěru financována.

Krátkodobý (překlenovací) úvěr od peněžního ústavu využívají obce a regiony běžně, často i několikrát během rozpočtového období. Využívají se na dočasné doplnění především běžných příjmů, spíše ojediněle k financování investic.

Střednědobé úvěry jsou zpravidla účelové. Obce a regiony čerpají úvěr vesměs na základě došlých faktur za investiční dodávky. Splácení jistiny i úroků z územního rozpočtu probíhá podle schváleného umořovacího plánu a úvěrové smlouvy. U střednědobých úvěrů už vystupuje do popředí zjištění návratnosti zapůjčených finančních prostředků. V případě úvěru poskytnutého obci, regionu je to o to významnější, že obec ani region nejsou podnikatelským subjektem, jejich hlavní náplní činnosti není podnikání, ale veřejně prospěšné činnosti, zabezpečování veřejných statků.

Příjmy z emise cenných papírů

Další způsob získání chybějících potřebných finančních prostředků je prostřednictvím emise cenných papírů, většinou dlouhodobých, zejména obligací.

Cenné papíry může územní samospráva vydávat:

- sama, má-li zkušené pracovníky, kteří mohou emisi zajistit
- prostřednictvím zprostředkovatele, tj. peněžního ústavu, který má pro tyto transakce zmocnění, resp. několika ústavů dohromady – konsorcia. Za zprostředkování se platí poplatek.

Půjčky a návratné finanční výpomoci

Půjčky a návratné finanční výpomoci od jiných subjektů, např. v rámci rozpočtové soustavy. Půjčky z ostatních rozpočtů v rámci rozpočtové soustavy jsou zpravidla bezúročné, nejsou spojeny s úrokovým zatížením, což je jejich výhoda. Na jejich čerpání však nemají obce a regiony nárok a záleží na úvaze vyšší vládní úrovně, zda takovou půjčku poskytne.

V ČR mají dominantní postavení půjčky ze Státního fondu životního prostředí a Státního fondu rozvoje bydlení. Půjčky od jiných subjektů jsou méně časté. Mezi nimi mají významnější postavení bezúročné půjčky ze státního rozpočtu.

V rámci stanovených pravidel mohou správci fondů poskytovat obcím a krajům z prostředků fondů vedle dotací i krátkodobé návratné finanční výpomoci a střednědobé půjčky. Získání takové půjčky závisí především na účelu a množství prostředků, které má fond k dispozici. Návratné půjčky jsou poskytovány na financování investic, a proto je jejich poskytnutí také zpravidla podmiňováno finanční účastí obce, potenciálně i kraje, tzn. využitím určitého podílu vlastních příjmů územního rozpočtu na financování zamýšlené investice.⁹

---

⁹ J. PEKOVÁ, J., Hospodaření a finance územní samosprávy, Praha: Management Press 2004, ISBN 80-7261-086-4.

3 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ OBCE PRŽNO

Obec Pržno leží ve východní části Moravskoslezského kraje, nedaleko hranic se Slovenskou republikou. Rozloha území obce je 293 ha, leží v nadmořské výšce 340 m nad mořem a žije zde 1014 obyvatel. První zmínka o této obci se podle dostupných historických pramenů datuje na rok 1573, kdy bylo tehdejší frýdecké panství prodáno Matyáši a Janu z Lohova za 36.000 zlatých. Tehdy se poprvé v listinách objevilo jméno Pržno, jako název jedné z lokalit.

3.1 Obec Pržno

Na úpatí severní části Beskyd se na břehu řeky Ostravice rozprostírá obec Pržno. Patří se svými 1014 obyvateli (údaj z 31.12.2009) k menším obcím v okrese Frýdek – Místek. Z celkového počtu 1014 obyvatel bylo 448 žen a 566 mužů. Počet rodinných a bytových domů je 260 a na území obce se nachází 64 chat. Rozvrstvení ekonomicky aktivních a neaktivních obyvatel v obci je 50%. Nejvíce obyvatel obce (téměř 40%) pracuje v odvětví průmyslu. V Pržně bylo k 31.12.2009 evidováno celkem 131 podnikatelských subjektů, z nichž nejvíce působilo v oblasti obchodu a prodeje, průmyslu, stavebnictví a zemědělských činností, přičemž většina z nich je reprezentována živnostníky.

Obec je díky své poloze a snadné dostupnosti výchozím bodem pro výlety do okolních hor zpřístupněných trasami pro pěší turistiku, cykloturistiku i klasické lyžování. Obcí prochází modrá turistická značka trasy Palkovické Hůrky – Metylovice – Pržno – Janovice - Skalice – Baška a cyklotrasa z Bašky do Frýdlantu nad Ostravicí (6003), která je napojena na cyklotrasu Greenway Krakov – Morava – Vídeň.

V obci působí různá občanská sdružení a spolky - pěvecký soubor Pržňanka, Sbor dobrovolných hasičů, fotbalový Sportovní klub Pržno, Přátelé volejbalu Pržno, Klub seniorů, a mateřské centrum Mašinka. Obec je zřizovatelem příspěvkových organizací ZŠ a MŠ.

Pržno je členem mikroregionu Frýdlantsko – Beskydy, který tvoří třináct obcí s pětadvaceti tisíci obyvateli v malebném a turisticky atraktivním prostředí Beskyd.

Jeho poloha v blízkosti hranic s Polskem a Slovenskem jej řadí mezi oblasti cestovního ruchu s mezinárodním významem. Právě turistický ruch je jednoznačnou prioritou všech pobeskydských obcí vzhledem k rozsáhlé restrukturalizaci těžkého průmyslu, na který byla severní Morava orientována.

3.1.1 Historie obce Pržno

Díky své poloze na údolní záplavové nivě řeky Ostravice vznikla jako lánová ves kolonizačního typu. Celé frýdecké panství včetně obce Pržno se k Českému panství připojilo přijetím lenní svrchovanosti Českého krále. V této době byla obec spravována svým fojtem a panskými úředníky. Obyvatelé Pržna byli většinou rolníky, kteří obdělávali půdu katastru o výměře okolo 300 ha a také řemeslníky, kteří neodmyslitelně patří k obci. V době rozmachu manufakturní výroby železa v okolních obcích se část obyvatel Pržna začala živit jako námezdní pracovní síly manufaktur.

Právní subjektivitu získala obec po zrušení nevolnictví a roboty a po reformách správního uspořádání. Poté začali občané Pržno zvelebovat a v roce 1844 začala v obci první školní výuka. K rozvoji obce přispělo také vybudování železniční zastávky na trati Ostrava – Frýdlant v roce 1870. Římskokatolický kostel Neposkvrněného početí Panny Marie, který je dominantou obce, byl postaven v letech 1909-1910 a jeho výstavba byla financována ze sbírek místních, sbírek na Moravě i ve Slezsku.

Dalším rozvojem prošla obec v období industrializace Ostravska po druhé světové válce. Mezi lety 1974-1989 patřila obec k Frýdlantu nad Ostravicí. Po pádu komunismu v roce 1989 se obec opět osamostatnila a začal narůstat počet trvale žijících obyvatel Pržna i počet obytných domů. Roku 1991 měla obec 661 obyvatel, v roce 2004 již 770 obyvatel žijících ve 210 rodinných domech a čtyřech domech bytových. V následujícím roce byl dostavěn ústav pro mentálně a zdravotně postižené Náš svět a obec se rázem rozrostla na 913 obyvatel.

3.1.2 Obecní úřad Pržno

Obecní zastupitelstvo má 11 členů. Ustavující zasedání zastupitelstva se po loňských komunálních volbách konalo 15.11.2010. Obecní úřad tvoří starosta Petr Blokša, místostarostka Ing. Milena Tvrdoňová a pět zaměstnanců obce. V obci nejsou zřízeny pro jednotlivé úseky činnosti odbory ani oddělení.

Zastupitelstvo zřídilo jako své iniciativní a kontrolní orgány Finanční a Kontrolní výbor. Starosta zřídil jako své iniciativní a poradní orgány Kulturní a sportovní komisi, Sociální komisi, Komisi životního prostředí, Komisi pro projednávání přestupků, Školskou komisi a Povodňovou komisi.

Z jedenácti zastupitelů obce reprezentují politickou stranu Starostové a nezávislí, dva KDU-ČSL, dva ČSSD a jeden ODS.

Obec Pržno není obcí s rozšířenou působností ani obcí s pověřeným obecním úřadem. Tyto funkce zajišťuje OÚ ve Frýdlantě nad Ostravicí, který je vzdálen 3 km od Pržna. OÚ Frýdlant nad Ostravicí je také stavebním a matričním úřadem.

3.1.3 Mikroregion Frýdlantsko – Beskydy

Mikroregion Frýdlantsko-Beskydy je územně vymezen katastry následujících obcí: Baška, Bílá, Čeladná, Frýdlant nad Ostravicí, Janovice, Kunčice pod Ondřejníkem, Lhotka, Malenovice, Metylovice, Ostravice, Pržno, Pstruží, Staré Hamry. Společné zájmy těchto obcí zastupuje Zájmové sdružení Frýdlantsko-Beskydy, svazek obcí ustanovený na základě § 49-53 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). Podle tohoto zákona se obce mohou v rámci samostatné působnosti sdružovat za účelem ochrany a prosazování svých společných zájmů do dobrovolných svazků obcí. Ty nemají stanovenou závaznou strukturu orgánů, ale musí mít svůj rozpočet.

Svazek obcí si dal za cíl přispívat k rozvoji mikroregionu, využít jeho vnitřních potenciálů, především tvořivosti a podnikavosti obyvatel, tradicí a kulturní krajiny. Zároveň chce respektovat v nejvyšší možné míře zájmy životního prostředí a životních podmínek obyvatel.

3.2 Analýza rozpočtů obce Pržno

Následující analýza rozpočtů obce Pržno vychází ze závěrečných účtů z let 2007-2009 a schválených rozpočtů na roky 2010 a 2011. Je založena na srovnání výše příjmů a výdajů obce a na jejich procentuálním podílu na celkovém rozpočtu obce. Tabulka 3.1 zobrazuje třídní členění podle rozpočtové skladby, ze které vychází také následující analýza hospodaření v obci Pržno. Veškeré uvedené údaje v následujících tabulkách jsou konsolidované.

Tabulka č. 3.1 – Struktura rozpočtu obce Pržno v letech 2007-2011 (v tis. Kč)

	2007	2008	2009	2010	2011 ¹⁰
Tř. 1 - daňové příjmy	6 882	8 010	6 712	7 326	7 452
Tř. 2 - nedaňové příjmy	522	686	677	867	130
Tř. 3 - kapitálové příjmy	1 091	96	110	-	484
Tř. 4 - přijaté dotace	803	2 643	7 526	1 750	2 219
Příjmy celkem po konsolidaci	9 297	11 435	15 024	9 945	10 285
Tř. 5 - běžné výdaje	6 362	6 646	8 289	7 853	10 777
Tř. 6 – kapitálové výdaje	539	8 115	4 691	4 302	42
Výdaje celkem po konsolidaci	6 900	14 760	12 979	12 155	10 819
Třída 8 – financování po konsolidaci	-2 398	3 326	-2 045	2 210	532

Zdroj – vlastní zpracování podle rozpočtů obce Pržno

Na základě hodnot uvedených v tabulce 3.1 byla zpracována tabulka 3.2, která vyjadřuje celkové příjmy a výdaje přepočtené na jednoho obyvatele obce.

Tabulka č. 3.2 – Vyjádření jednotlivých položek rozpočtu na jednoho obyvatele (v tis. Kč)

	2007	2008	2009	2010	2011 ¹¹
Tř. 1 - daňové příjmy	6,78	7,90	6,62	7,22	7,35
Tř. 2 - nedaňové příjmy	0,15	0,68	0,68	0,86	0,13
Tř. 3 - kapitálové příjmy	1,08	0,09	0,11	-	0,48
Tř. 4 - přijaté dotace	0,80	2,61	7,42	1,73	2,19
Příjmy celkem po konsolidaci	9,17	11,28	14,82	9,81	10,14
Tř. 5 - běžné výdaje	6,27	6,55	8,17	7,74	10,63
Tř. 6 – kapitálové výdaje	0,53	8,00	4,63	4,24	0,04
Výdaje celkem po konsolidaci	6,80	14,56	12,78	11,99	10,67

Zdroj – vlastní zpracování podle rozpočtů obce Pržno

¹⁰ Hodnoty byly zpracovány z návrhu rozpočtu pro rok 2011

¹¹ Hodnoty byly zpracovány z návrhu rozpočtu pro rok 2011

Díky údajům z tabulky 3.2 můžeme konstatovat, že největší celkový příjem na jednoho obyvatele obce byl v roce 2009 a to 14,82 tis. Kč. Nejnižší příjem byl naopak v roce 2007 v hodnotě 9,17 tis. Kč, což znamená o 5,65 tis. Kč na jednoho občana méně.

Celkové rozpočtové výdaje obce Pržno byly na v přepočtu na jednoho občana nejnižší v roce 2007 a to ve výši 6,80 tis. Kč. Rozdíl mezi nejvyššími výdaji na jednoho občana, které měla obec v roce 2008, byl 7,76 tis. Kč, kdy celkové výdaje roku 2008 dosáhly výš 14,56 tis. Kč.

V tabulce 3.3 je vyjádřen procentuální rozdíl hodnot v následujícím roce a také salda jednotlivých rozpočtů.

Tabulka č. 3.3 – Procentuální rozdíl hodnot příjmů a výdajů v jednotlivých letech (v tis. Kč)

	2007	2008	2009	2010	2011 ¹²
Příjmy celkem	9 297	11 435	15 024	9 945	10 285
Meziroční přírůstek příjmů	-	23%	32%	- 33%	4%
Vlastní příjmy	8 495	8 792	7 499	8 193	8 066
Meziroční přírůstek vlastních příjmů	-	3%	- 15%	9%	1%
Přijaté dotace	803	2 643	7 526	1 750	2 219
Meziroční přírůstek dotací	-	329%	285%	-77%	21%
Výdaje celkem	6 900	14 760	12 979	12 155	10 819
Meziroční přírůstek výdajů	-	214%	-12%	-6%	-11%
Saldo	2 397	-3 326	2 045	-2 210	-532

Zdroj – vlastní zpracování podle rozpočtů obce Pržno

Z tabulky č. 3.3 je patrné, že obec hospodařila s největším objemem příjmů v roce 2009 - 15 025 tis. Kč, s nejmenším pak v roce 2007 – 9 292 tis. Kč, kdy procentuální rozdíl mezi těmito léty představoval nárůst o 38%. Tento rozdíl byl zapříčiněn zejména velkým nárůstem v příjmu dotací do obecního rozpočtu, to znamená, že obec obdržela v roce 2007 803 tis. Kč a v roce 2009 7 526 tis. Kč.

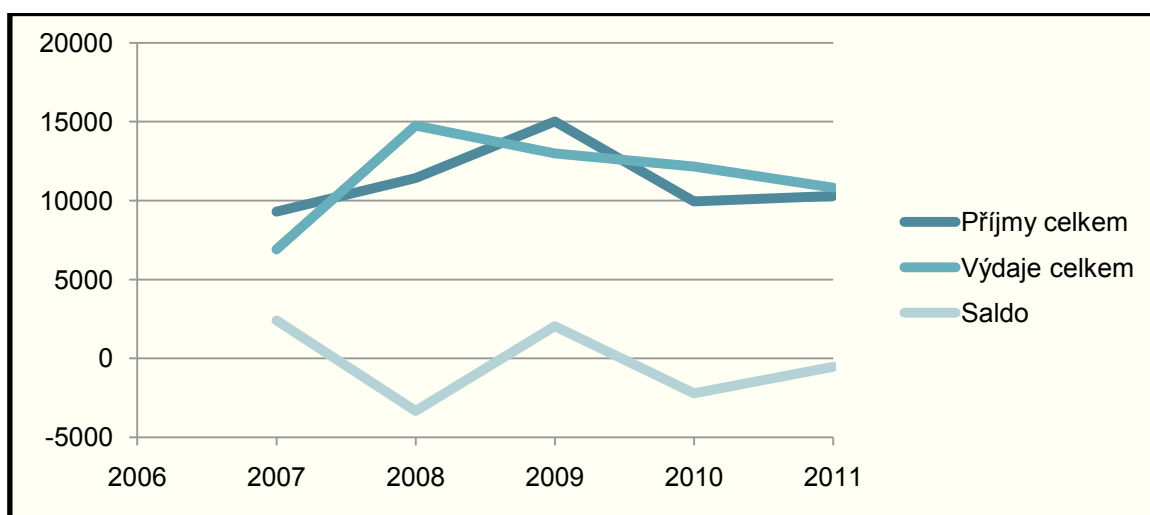
¹² Hodnoty byly zpracovány z návrhu rozpočtu pro rok 2011

Velký výpadek rozpočtu vidíme také u dotací v roce 2010, kdy obec dosáhla oproti roku 2009 pouze na 1 750 tis. Kč, což představuje pokles o 77% méně než předešlém rozpočtovém roce.

Naopak nejvyšších výdajů dosahovala obec v roce 2008, kdy byl procentní nárůst v porovnání s předešlým rokem 2007 o 214%, tedy více než dvojnásobek.

Pro názornější představu o příjmech, výdajích a saldu rozpočtu obce byl sestrojen graf č. 3.3, který obsahuje vstupní hodnoty z tabulky č. 3.3.

Graf č. 3.3 – Vývoj rozpočtů obce Pržno v letech 2007-2011

Zdroj – vlastní zpracování podle rozpočtů obce Pržno (v grafu jsou využity odlišné barvy)

Na tomto grafickém zpracování hodnot příjmů a výdajů obecního rozpočtu obce Pržno jsou patrné velké rozdíly mezi jednotlivými léty jak na ose celkových příjmů obce, tak na ose celkových výdajů obce. Na ose saldo je patrný velký pokles v roce 2008 do minusových hodnot díky velkému nárůstu výdajů, které v tomto roce obec realizovala.

Procentní podíly jednotlivých rozpočtových tříd na celkovém rozpočtu obce Pržno představuje následující tabulka č. 3.4. V tabulce jsou uvedeny hodnoty za roky 2007, 2008 a 2009. V grafech 3.4 a 3.5 jsou pak graficky znázorněny podíly jednotlivých příjmových a výdajových tříd na celkovém rozpočtu obce.

Tabulka 3.4 – Procentuální vyjádření podílů jednotlivých rozpočtových tříd na celkové hodnotě rozpočtu (v tis. Kč)

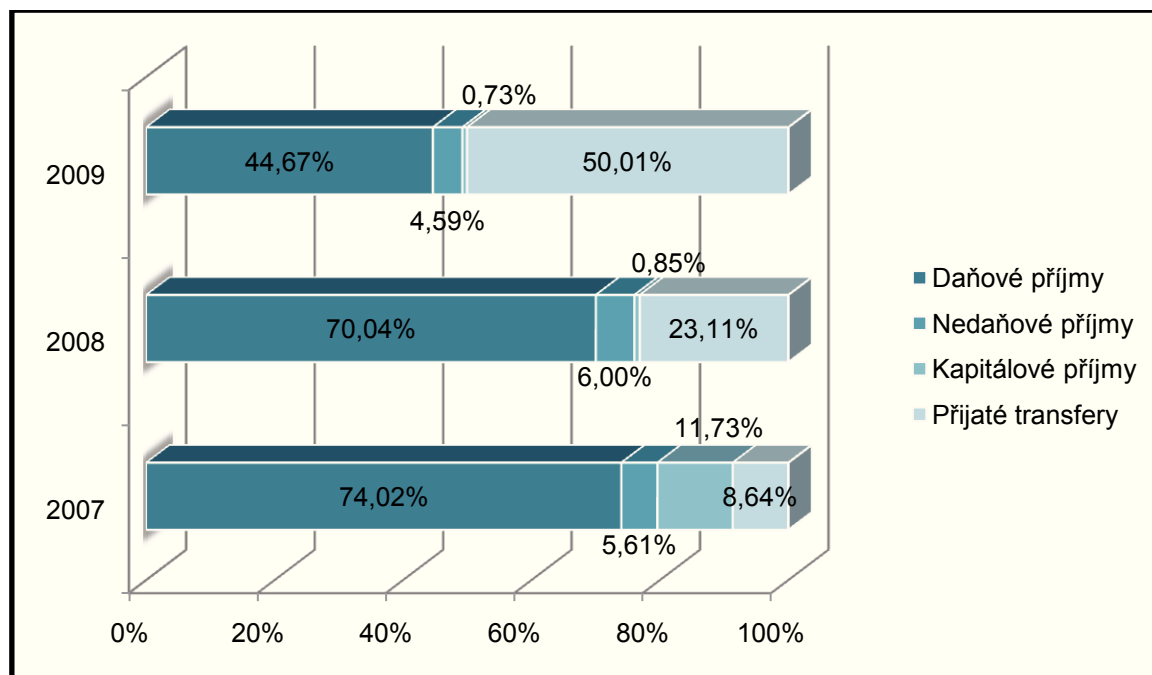
	2007	% podíl	2008	% podíl	2009	% podíl
Třída 1 – daňové příjmy	6 882	74,02%	8 010	70,04%	6 712	44,67%
Třída 2 – nedaňové příjmy	522	5,61%	686	6%	677	4,59%
Třída 3 – kapitálové příjmy	1 091	11,73%	96	0,85%	110	0,73%
Třída 4 – přijaté dotace	803	8,64%	2 643	23,11%	7 526	50,01%
Příjmy celkem	9 297	100%	11 435	100%	15 024	100%
Třída 5 – běžné výdaje	6 362	92,19%	6 646	45,02%	8 289	63,86%
Třída 6 – kapitálové výdaje	539	7,81%	8 115	54,98%	4 691	36,14%
Výdaje celkem	6 900	100%	14 760	100%	12 979	100%
Třída 8 - financování	-2 397	-	3 326	-	-2 045	-

Zdroj – vlastní zpracování podle rozpočtů obce Pržno

Grafické znázornění příjmů v grafu č. 3.4 ukazuje, že nejvyšší podíl na celkových příjmech rozpočtu obce měly v letech 2007 a 2008 příjmy daňové. V roce 2009 měly ovšem na celkových příjmech nejvyšší podíl přijaté dotace, které převýšily daňové příjmy o více než 5%. Rozpočtové třídy jedna daňové příjmy a čtyři dotace se tedy na celkových příjmech rozpočtu obce Pržno podílejí nejvyšší mírou. Dále jsou to třída dvě nedaňové příjmy a nakonec třída tři kapitálové příjmy, které v takto malé obci nejsou příliš významnou položkou v rozpočtu. Výjimkou byl rok 2007, kdy s 11,73% představovaly druhý nejvyšší podíl na celkové hodnotě příjmů obecního rozpočtu Pržna.

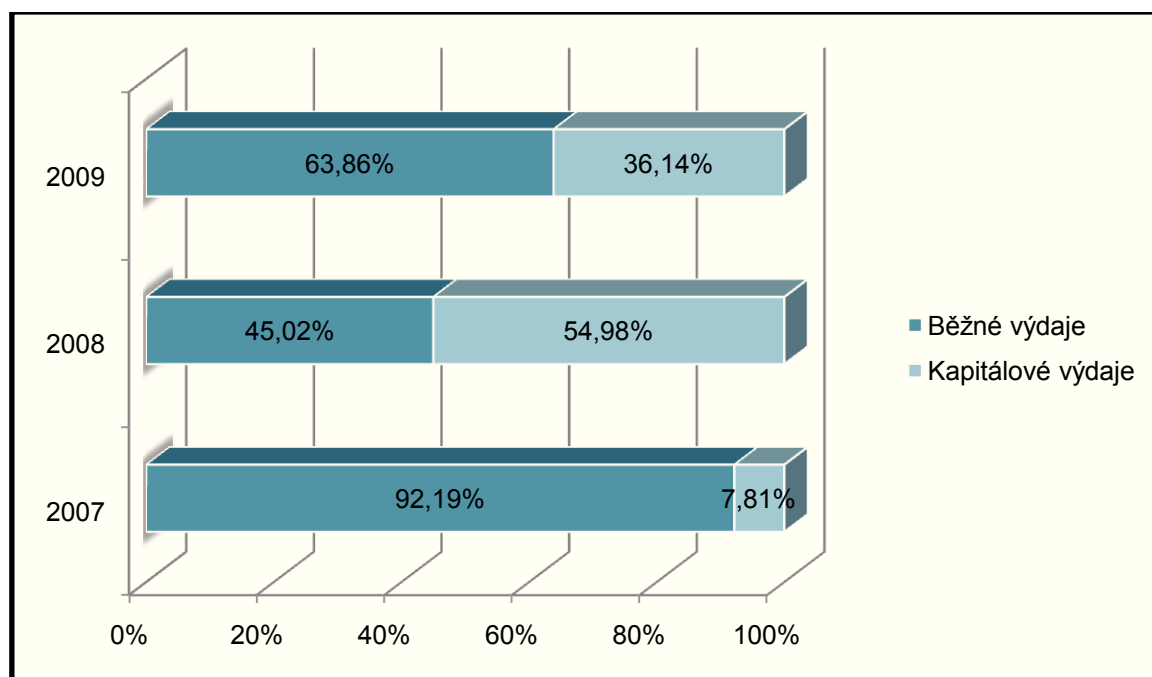
Kapitálové výdaje přesáhly výdaje běžné pouze v roce 2008, kdy představovaly 54,98% celkových výdajů rozpočtu. V roce 2007 dosáhly hodnoty 7,81% a v roce 2009 36,14% na celkovém objemu výdajů.

Graf 3.4 – Znázornění podílů příjmových rozpočtových tříd

Zdroj – vlastní zpracování podle rozpočtů obce Pržno

Graf 3.5 – Znázornění podílů výdajových rozpočtových tříd

Zdroj – vlastní zpracování podle rozpočtů obce Pržno

Při srovnání kapitálových a běžných výdajů je patrné, že kromě roku 2008 převyšují výdaje běžné výdaje kapitálové. V roce 2007 byl dokonce podíl běžných výdajů 92,12%. Jak již bylo uvedeno, jen v roce 2008 byly významnější položkou

v rozpočtu výdaje kapitálové s 54,98%. Mezi významné a každoročně se opakující běžné výdaje patří například údržba silnic, příspěvek základní škole, která je příspěvkovou organizací obce, sběr a svoz komunálního odpadu a výdaje na činnost místní správy.

Rozpočty let 2007 až 2011

Kapitola Rozpočty let 2007 až 2011 je věnována analýze příjmů, výdajů a výsledků hospodaření obce Pržno za jednotlivá léta. Z hlediska rozpočtového hospodaření obce se také sleduje plnění rozpočtu, tedy saldo příjmů a výdajů.

Rozpočet roku 2007

Rozpočet obce Pržno na rok 2007 předpokládal výši příjmů v částce 7 155 tis. Kč a výši výdajů 7 155 tis. Kč. Rozpočet byl tedy na počátku rozpočtového období sestaven jako vyrovnaný.

Po schválení rozpočtu však došlo k rozpočtovým opatřením, které zapříčinily navýšení příjmové strany rozpočtu o 2 193 tis. Kč. Významnou měrou se na tomto zvýšení podílely příjmy třetí rozpočtové třídy – příjmy kapitálové, které byly ze 190 tis Kč navýšeny o 925 tis. Kč na sumu 1 114 tis. Kč. K významnějším změnám došlo také ve třídě Přijaté transfery, která byla rozpočtovým opatřením navýšena o 688 tis. Kč na celkových 802 tis. Kč. K úpravám došlo také u daňových i nedaňových příjmů rozpočtu, kdy daňové příjmy byly navýšeny o 464 tis. Kč na celkových 6 930 tis Kč a nedaňové o 127 tis. Kč na 511 tis. Kč. V tomto roce byl také uzavřen dlouhodobý úvěr v hodnotě 210 tis. Kč, který je každoročně splácen částkou 21 tis. Kč.

K úpravám došlo také na výdajové straně rozpočtu a to především k navýšení běžných výdajů v rozpočtové třídě číslo pět z 5 891 tis. Kč o 924 tis. Kč na celkových 6 815 tis. Kč. U třídy číslo šest došlo naopak ke snížení předpokládaných kapitálových výdajů z 1 264 tis. Kč na 1 058 tis. Kč.

Na účtu číslo 933 můžeme zjistit změny stavu majetku a závazků a jiných zdrojů hospodaření, název tohoto účtu je Zúčtování příjmů a výdajů z předchozích let. Podle stavu tohoto účtu skončil rozpočet obce za rok 2007 schodkem 424 tis. Kč a hospodářským výsledkem 3 879 tis. Kč. Stav běžného účtu ke konci rozpočtového období činil 4 108 tis. Kč.

Závěrečný účet obce ukázal plnění celkových příjmů obce ve výši 99,35%. Na celkových příjmech obce se v roce 2007 nejvíce podílely příjmy daňové a to ve výši 74,02%, jejichž plnění v závěrečném účtu bylo 99,30%. Druhou nejvyšší položku v rozpočtu tvořily příjmy kapitálové, které představovaly 11,73% celkových příjmů obce Pržno. Plnění kapitálových příjmů v závěrečném účtu za rok 2007 bylo 97,88%. Přijaté transfery v závěru období vykazovaly plnění ve výši 100,09% a představovaly 8,64% na celkových příjmech obce. Nejmenší položkou v rozpočtu o 5,61% byly příjmy nedaňové, které na konci rozpočtového období vykazovaly 102,07% plnění.

U výdajové strany rozpočtu došlo v závěrečném účtu k plnění v celkové výši 87,64%. Běžné výdaje dosahovaly plnění ve výši 93,34% a na celkových výdajích se podílely 92,12%. Nejnižšího plnění za celý rok 2007 dosahovaly kapitálové výdaje s 50,94%, které představovaly 7,81% na veškerých výdajích obce. Provozní přebytek roku 2007, tedy rozdíl mezi běžnými příjmy a běžnými výdaji činil 1 042 tis. Kč.

Rozpočet roku 2008

V roce 2008 začala obec Pržno hospodařit se schodkem 424 tis. Kč z předešlého roku a s výší 4 108 tis. Kč na běžném účtu. Rozpočet byl sestaven v hodnotě příjmů 7 842 tis. Kč a výdajů 11 700 tis. Kč. Z loňského roku 2007 zůstával ke splacení dlouhodobý úvěr s každoroční splátkou 21 tis. Kč.

Na příjmové straně docházelo v rozpočtovém období k následujícím rozpočtovým opatřením. Daňové příjmy byly ze 7 129 tis. Kč navýšeny o 1 260 tis. Kč na konečných 8 383 tis. Kč. Ve třídě dvě v rámci nedaňových příjmů došlo k navýšení z původních 487 tis. Kč na konečných 729 tis. Kč, tedy o 242 tis. Kč. Kapitálové po zvýšení o 51 tis. Kč dosáhly výše 98 tis. Kč. Největší rozpočtová opatření však byla přijata pro třídu č. 4 – přijaté dotace. Oproti původně schváleným 178 tis. Kč byly příjmy navýšeny o 2 465 tis. Kč na celkových 2 643 tis. Kč.

Na výdajové straně rozpočtu také doznaly změn jak běžné, tak kapitálové výdaje. Téměř dvojnásobnou úpravou prošla třída č. 6 – výdaje kapitálové, když byla z původních 4 368 tis. Kč navýšena o 4 387 tis. Kč na celkových 8 755 tis. Kč. Běžné výdaje byly sníženy ze schválených 7 331 tis. Kč o 372 tis. Kč na výsledných 6 956 tis. Kč. Dohromady byla výdajová strana rozpočtu v součtu běžných i kapitálových výdajů upravena z původně schválených 11 700 tis. Kč na konečných 15 712 tis. Kč.

Dle účtu 933 hospodařila obec Pržno v roce 2008 tak, že výsledným schodkem bylo 353 tis. Kč. Hospodářský výsledek za tentýž rok představoval 544 tis. Kč a zůstatek na běžném účtu pro příští období byl 762 tis. Kč.

Podle sestaveného závěrečného účtu hospodařila obec s celkovým plněním příjmů ve výši 96,47%. Nejvyšší příjmovou položku opět představovala třída jedna – daňové příjmy s plněním rozpočtu 95,55%, to znamená výsledných 8 010 tis. Kč a podíl na celkových příjmech 70,04%. Druhou nejvyšší položkou v objemu všech příjmů byly přijaté transfery v hodnotě 2 642 tis. Kč, plněním 99,99% a celkovým podílem na příjmech obce 23,11%. Nedaňové příjmy, které tvořily 6% celkových příjmů, dosáhly plnění 94,08% a výše 686 tis. Kč. Nejnižší příjmovou položkou 95 tis. Kč s nejnižším podílem na celkových příjmech 0,85% byly příjmy kapitálové o plnění 97,65%.

V rámci celkových výdajů dosáhla obec plnění 93,94% a částky 14 760 tis. Kč. Podíl běžných a kapitálových výdajů byl v tomto roce poměrně vyrovnaný a vyšší kapitálové výdaje, které se na celkových výdajích podílely 54,98% v peněžní hodnotě 8 114 tis. Kč s plněním 92,69%. Výdaje běžné byly 6 645 tis. Kč s plněním 95,52% a podílem na celkových výdajích 45,02%. Provozní přebytek roku 2008 činil 2 050 tis. Kč.

Rozpočet roku 2009

Schválené příjmy pro rok 2009 předpokládaly výši 13 084 tis. Kč a předpoklad výdajů pro tento rok byl 13 617 tis. Kč. Stav běžného účtu činil 762 tis. Kč a schodek z předešlého roku se snížil na 353 tis. Kč. Obec také musela dále splácet svůj dlouhodobý úvěr s roční splátkou 21 tis. Kč.

V průběhu rozpočtového období opět docházelo k rozpočtovým opatřením a to takto: příjmy byly navýšeny o 1 967 tis. Kč z 13 617 tis. Kč na 15 051 tis. Kč. Z toho největší změnu doznaly příjmy daňové, které byly z původních 6 727 tis. Kč přehodnoceny na 6 290 tis. Kč, tedy navýšeny o 437 tis. Kč, nedaňové příjmy pak z 531 tis. Kč o 155 tis. Kč na 686 tis. Kč, kapitálové příjmy z původních 39 tis. Kč o 71 tis. Kč na 110 tis. Kč a poslední položka dotace byla navýšena o 1 302 tis. z předchozích 6 224 tis. Kč na následných 7 526 tis. Kč.

Na straně výdajové došlo k rozpočtovým úpravám opačným, tedy ke snížení celkových výdajů. Běžné výdaje byly sice o 470 tis. Kč navýšeny z původních 8 177 tis. Kč na 8 647 tis. Kč, ale výdaje kapitálové byly sníženy z předpokládaných 5 440 tis. Kč o 748 tis. Kč na konečných 5 440 tis. Kč.

Na účtu č. 933 Zúčtování příjmů a výdajů z předchozích let, který v předešlém roce 2008 skončil schodkem ve výši 353 tis. Kč, byl ke konci období za rok 2009 schodek snížen na 272 tis. Kč. Hospodářský výsledek roku 2009 činil 2 599 tis. Kč a na běžném účtu byl konečný stav ve výši 2 786 tis. Kč.

Plnění celkových příjmů obce bylo dle závěrečného účtu 99,82%. Největší podíl na celkovém objemu příjmů obce měla v tomto roce příjmová třída číslo čtyři, dotace, a to ve výši 50,01%, která vykázala 100% plnění. Druhou nejvyšší položkou v rozpočtu byly příjmy daňové, které se při plnění 99,76% podílely na objemu příjmů rozpočtu 44,67%. Následovaly příjmy nedaňové s výší 4,59% a plněním 98,55% a nakonec příjmy rozpočtové třídy tři, příjmy kapitálové s 0,73% a plněním 99,86%.

Na výdajové straně rozpočtu převýšila třída pět, běžné výdaje, výdaje kapitálové s plněním 95,85% a podílem na celkových výdajích v hodnotě 63,86%. Výdaje kapitálové, které představovaly 36,14% celkových výdajů, vykázaly plnění ve výši 99,95%. Celkové výdaje dosáhly na závěrečném účtu plnění ve výši 97,29%. Provozní přebytek roku 2009 činil minus 900 tis. Kč.

Rozpočet roku 2010

Z předešlého roku 2009 obec hospodařila se schodkem ve výši 272 tis. Kč, stav běžného účtu byl 2 786 tis. Kč a nadále zůstával ke splacení dluh ve výši 21 tis. Kč ročně. Celkové příjmy schváleného rozpočtu představovaly 8 968 tis. Kč a celkové výdaje 10 922.

Během rozpočtového roku 2010 opět docházelo na příjmové i výdajové straně rozpočtu k rozpočtovým opatřením. Na příjmové straně došlo k navýšení celkových příjmů z původních 8 968 tis. Kč o 1 208 tis. Kč na konečných 10 176 tis. Kč. Úpravou prošly veškeré příjmové třídy rozpočtu a to následovně – třída jedna daňové příjmy byla navýšena o 737 tis. Kč z původních 6 793 tis. Kč na 7 530 tis. Kč, dále rozpočtová třída dvě nedaňové příjmy byla na 892 tis. Kč navýšena ze schválených

616 tis. Kč o 276 tis. Kč a třída čtyři dotace byla upravena směrem vzhůru z původně plánovaných 1 558 tis. Kč o 195 tis. Kč na konečných 1 753 tis. Kč.

Výdajová strana rozpočtu doznala těchto změn – celkové výdaje byly navýšeny o 1 208 tis. Kč ze schválených 10 992 tis. Kč na 12 200 tis. Kč. Změny v jednotlivých výdajových třídách byly takovéto – třída č. pět byla z původních 7 232 tis. Kč upravena rozpočtovým opatřením o 666 tis. Kč na celkových 7 898 tis. Kč a třída šest kapitálové výdaje byla pozměněna o 542 tis. Kč z plánovaných 3 760 tis. Kč na konečných 4 302 tis. Kč.

Konečný stav běžného účtu za rok 2010 činil 554 tis. Kč, saldo rozpočtu bylo minus 2 210 tis. Kč a stav účtu třídy osm financování byl po konsolidaci 2 210 tis. Kč.

Plnění celkových příjmů rozpočtu obce Pržno bylo 97,72% s výší 9 945 tis. Kč. Konkrétně třída jedna daňové příjmy dosáhla konečné výše 7 326 tis. Kč, plnění 97,29% a podílu 73,67% na celkových příjmech obce. U nedaňových příjmů třídy dvě došlo k plnění ve výši 97,17% s částkou 867 tis. Kč a podílu na celkových příjmech 8,72%. Třída čtyři dotace dosáhla plnění 99,87% částkou 1 750 tis. Kč a procentuálním podílu na celkových rozpočtových příjmech v hodnotě 17,60%.

Výdajová strana rozpočtu dosáhla celkové hodnoty 12 155 tis. Kč a celkového plnění 99,63%. Z toho vyšší částku 7 853 tis. Kč představovala třída pět běžné výdaje, která se na celkových výdajích podílela 64,61% a její plnění bylo 99,44%. Třída šest výdaje kapitálové dosáhla hodnoty 4 302 tis. Kč, její plnění bylo 99,99% a procentuální podíl na celkových výdajích představoval 35,39%.

Saldo rozpočtu po konsolidaci bylo minus 2 210 tis. Kč a jeho plnění ve výši 109,23%, stav účtu číslo osm financování pak 2 210 tis. Kč a plnění rovněž v hodnotě 109,23%. Provozní přebytek roku 2010 dosáhl výše 2 090 tis. Kč.

Schválený rozpočet roku 2011

V roce 2011 příjmová stránka rozpočtu obce předpokládá celkové příjmy v hodnotě 10 285 tis. Kč, z toho 8 066 tis. Kč vlastních příjmů s podílem 78,42% na celkových příjmech a 2 219 tis. Kč, tedy 21,57% celkových příjmů v rozpočtové třídě čtyři, tedy dotací. Celkové schválené výdaje pro rok 2011 činí 10 819 tis. Kč, z nich 10 777 tis. Kč a procentuální podíl 99,61% na celkových výdajích tvoří výdaje běžné

a 42 tis. Kč s 0,38% podílu na celkových rozpočtových výdajích obce představují výdaje kapitálové. Saldo schváleného rozpočtu obce Pržno pro rok 2011 je minus 532 tis. Kč, stav běžného bankovního účtu byl na počátku roku 554 tis. Kč a nadále zůstává ke splácení dluh s roční splátkou ve výši 21 tis. Kč.

4 NÁVRH FINANCOVÁNÍ CENTRA OBČANSKÉ VYBAVENOSTI V OBCI PRŽNO

Obec Pržno se v posledních letech díky své poloze na úpatí Beskyd stává stále atraktivnější lokalitou k trvalému bydlení. Vzdálenost do největšího města Moravskoslezského kraje Ostravy je zhruba 30 km, do Frýdku-Místku cca 7 km a 3 km do Frýdlantu nad Ostravicí. Celospolečenský trend opouštění velkých měst, bydlení v příměstských satelitech nebo menších obcích blíže přírodě je spojen s nárůstem obyvatel také v Pržně. Od roku 1990, kdy se Pržno opět stalo samostatnou obcí po odtržení od Frýdlantu na Ostravicí, se k 31.12.2009 počet obyvatel téměř zdvojnásobil. Podíl na tomto zvýšení měla v roce 2005 také výstavba zařízení Náš svět – centra pro občany se zdravotním a mentálním postižením, jehož kapacita je v současné době 155 míst.

Tabulka č. 4.1 - Demografický vývoj v obci Pržno od roku 2004 do roku 2009

Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Počet obyvatel	782	920	962	967	989	1014

Zdroj – vlastní zpracování z pramenů ČSÚ

Nárůst obyvatel poukázal na omezenou a velmi roztržštěnou nabídku služeb občanského charakteru. Současný stav je roztržštěný, kdy jsou obyvatelé obce nuceni navštěvovat místa ležící na opačných stranách obce nebo dokonce za některými službami dojíždět do Frýdlantu nad Ostravicí, a kapacitně nedostačující. Dvě kanceláře obecního úřadu jsou umístěny v budově společně s ordinací praktického lékaře a v podkroví téže budovy se nachází dvě bytové jednotky. Zasedání zastupitelstva obce a jednotlivých komisí se tak musí konat v provizorně upravených prostorách bývalé budovy mateřské školy. V této budově se také nachází ordinace zubního lékaře, holičství a kadeřnictví.

V obci jsou dvě soukromé restaurace a samoobsluha, jiné služby občanům, jako například knihovna, kulturně-společenské prostory, knihovna, kavárna, večerka apod. v obci zcela chybí.

Základní a mateřská škola se díky růstu počtu žáků dlouhodobě potýká s nedostatkem prostor vhodných pro výuku a péči pro děti. Spojená výuka pátých ročníků probíhá ve třech učebnách a děti navštěvující družinu se musí střídat s dětmi navštěvujícími MŠ, což je naprosto nevyhovující.

4.1 Projekt Centra občanské vybavenosti

Předmětem projektu Centra občanské vybavenosti je budova bývalé MŠ. Jedná se o třípodlažní budovu z blokopanelů s jednopodlažním přístavkem bývalé kotelny, která byla postavena v první polovině 80. let minulého století svépomocí občanů v tzv. Akci „Z“. Jednotlivá podlaží jsou propojena schodišti na opačných stranách budovy a objekt je kryt plochou střechou ve dvouplášťové skladbě. Protože objekt již funkčně nevyhovoval, byl v roce 2005 opuštěn a MŠ byla přestěhována do sousedící budovy ZŠ. Po dvouletém chátrání se začala budova v roce 2007 opět využívat a dnes je využívána ze zhruba 10%. Objekt není vybaven bezbariérovými úpravami a díky tomu je využití osobami se sníženou schopností pohybu a orientace velmi problematické.

Zmíněná budova bývalé MŠ je typickým produktem stavebnictví 80. let a svým vzhledem naprosto nezapadá do venkovské zástavby podhorské vsi. Rovněž její technický stav se díky minimálnímu využití a použitým stavebním materiálům neustále zhoršuje – dochází k opadávání obkladů a úniku energií díky nedostatečné izolaci budovy. Příjezdové a přístupové komunikace, parkoviště a stav zeleně v okolí objektu jsou také nevyhovující a některé zahradní plochy jsou dokonce využívány i jako parkovací plochy a dochází k jejich devastaci.

Budova je již svou polohou v přirozeném centru obce vhodná pro vybudování polyfunkčního domu, který nabídne občanům i návštěvníkům širokou škálu služeb (administrativního, společenského, volnočasového, zdravotnického charakteru), vyžaduje rekonstrukci z funkčních i estetických důvodů.

4.1.1 Cílové skupiny projektu

Projekt rekonstrukce budovy bývalé MŠ v multifunkční centrum bude mít pozitivní dopad na všechny občany obce i na její návštěvníky. Nejen že po rekonstrukci získá budova novou tvář, která bude lépe zapadat do okolní krajiny, ale také zde bude soustředěna veškerá vybavenost obce. Cílové skupiny budou ovlivněny následujícím způsobem:

Občané obce Pržno

Jsou hlavní cílovou skupinou projektu a jim je projekt určen především. Vytváří předpoklady pro rozšíření služeb občanům a pro rozvoj školních a spolkových volnočasových aktivit. Život v obci se tak stává více atraktivním a poskytuje prostor pro její další růst. Velký význam má také pro její estetickou kvalitu a vzhled.

Zaměstnanci OÚ, zastupitelé a další zaměstnanci obce

Zatímco nyní zaměstnanci OÚ a zastupitelé využívají pouze tři malé místnosti, jejich pracovní podmínky jsou velmi stísněné a jednání s občany a vyřizování jejich potřeb probíhá v nedůstojných podmínkách, po ukončení projektu budou mít k dispozici prostory o dvojnásobné rozloze, což zaměstnancům značně ulehčí práci a občanům poskytne potřebný komfort.

Lékaři a jejich pacienti

Projekt bude mít také pozitivní dopad na praktického lékaře a zubního lékaře v obci. Díky přestavbě budovy vznikne zdravotnické středisko obce, které zajistí občanům potřebnou zdravotní péči. V současnosti jsou ordinace obou lékařů na různých místech v obci a obě se potýkají s nedostatkem prostoru pro čekárny a zázemí lékařské ordinace.

ZŠ a MŠ v obci Pržno

Především díky pozitivní migraci roste počet dětí v obci a neustále se tak zvyšují nároky na poskytované služby. Projekt řeší zejména současnou problematiku MŠ, kdy se předškolní děti musí ve stejných prostorách střídat s dětmi využívajícími školní družinu. Nově rekonstruovaná budova tuto situaci řeší vybudováním prostor pro školní družinu. Nová moderní učebna, která projektem rovněž vznikne, dává

dětem možnost vzdělávat se za využití nejmodernějších učebních pomůcek a vytvoří také místo pro naplňování jejich volnočasových aktivit.

Návštěvníci obce

Návštěvníky obce a turisty lze také považovat za jednu z cílových skupin. Vzhledem k tomu, že obec Pržno leží v podhůří Beskyd a má dobré napojení na cyklistické i turistické trasy (6003, 6004; modrá turistická značka trasy Palkovické Hůrky – Metylovice – Pržno – Janovice – Skalice – Baška) regionu, je také díky vlakovému spojení výchozím místem mnoha turistů. Projekt díky vhodnému vzhledu obce působí na tuto cílovou skupinu a nepřímo také na potenciální zájemce o trvalé bydlení a potenciální investory.

Můžeme konstatovat, že projekt je sám ve své podobě má na dotčené cílové skupiny pozitivní vliv, přispěje k modernizaci veřejné infrastruktury v obci a významně zvýší kvalitu poskytovaných služeb. Také vytváří podmínky pro další rozvoj obce v rovině služeb občanům, drobného podnikání kulturního a společenského rozvoje.

Následující tabulka identifikuje území dopadu, v němž se projekt projevív. Užší území dopadu lze charakterizovat jako území obce Pržno.

Tabulka č. 4.2 - Území dopadu projektu

Základní rozsah území pro identifikaci a posuzování všech dopadů projektu:	Moravskoslezský kraj
Převratné (užší) území projektu:	Obec Pržno (Janovice, Lubno, Baška)
Významný příhraniční dopad:	NE
Významný celorepublikový dopad:	NE

Zdroj – vlastní zpracování z pramenů obce Pržno

4.1.2 Rekonstrukce budovy bývalé MŠ

Návrh rekonstrukce a revitalizace budovy vychází ze základního požadavku soustředit doposud roztržštěné veřejné služby v obci do jednoho místa v centru obce a vytvořit nové možnosti pro jejich další rozvoj, podpořit ZŠ a MŠ, které se potýkají s nedostatkem místa, rozvíjet spolkovou a zájmovou činnost občanů obce a

nabídnout prostor pro růst volnočasových aktivit, zejména mládeže, a působit tak mimo jiné i z hlediska prevence sociálně-patologických jevů. Jedním ze záměrů je i vznik podprahového centra (herna, hudební zkušebna) pro mládež financovaného z rozpočtu obce.

Přestavba se bude snažit prodloužit morální životnost stávajícího objektu a bude reflektovat dnešní zvýšené nároky na kvalitu stavební produkce a možnost přístupu občanů se sníženou schopností pohybu a orientace. Stávající půdorysná plocha bude v maximální míře využita. Jedinou přístavbou, která bude přesahovat současné půdorysné rozměry, bude blok obsahující schodiště, výtah a hlavní vstup s recepcí. Ve vyšších podlažích bude tato přístavba tvořit další využitelné prostory.

Celkové výdaje projektu byly vyčísleny na 21 971 tis. Kč a celá rekonstrukce by měla být dokončena v roce 2012. Do přízemí objektu bude nově umístěno zařízení školní družiny a jedna učebna vybavená interaktivní tabulí. Do prostor družiny a učebny je projektován samostatný vstup a vlastní hygienické zázemí. Dále se v přízemí bude nacházet hudební zkušebna, herna, prostory technického zázemí, zázemí OÚ Pržno a sklad nářadí.

O první nadzemní podlaží se budou dělit prostory určené pro zdravotnictví s prostorami mateřského centra, které již v obci funguje. Bude zde umístěna ordinace praktického lékaře s čekárnou, ordinace zubního lékaře s čekárnou a další prostory, které budou využívány jako zázemí lékařů. Zde se také předpokládá vznik výdejny léků (lékárny), která v současné době v obci chybí.

Do druhého patra budou umístěny kanceláře obecního úřadu, obecní archiv, zasedací sál a veřejná knihovna s možností přístupu na internet. Po zadním schodišti budou samostatně přístupné dvě místnosti určené pro komerční využití a rozšíření služeb. Mobiliář bude pořízen pouze pro potřeby ZŠ a MŠ a dále pro mateřské centrum.

Nad stávající konstrukce bude dostavěna nová konstrukce a do míst pod ní budou vestavěny další užitkové prostory. Ty budou využity pro další občanskou vybavenost – spolková a zájmová činnost, holičství a kadeřnictví a také společenský sál pro konání kulturních a společenských akcí v obci.

Venkovní úpravy budou spočívat ve vybudování příjezdových a přístupových komunikací, parkoviště pro zaměstnance i návštěvníky, včetně stání pro osoby se sníženou schopností pohybu a orientace, zahradních a sadových úprav, včetně vybudování klidové zóny s parkovými lavičkami a dětskými prvky.¹³

4.2 Možnosti financování Centra občanské vybavenosti

Obec Pržno je malou obcí, která je do značné míry při financování svých investičních akcí limitována svým rozpočtem. Pro obec je důležité, aby důkladně zvážila veškeré své možnosti tak, aby na základě monitoringu hospodaření obcí byl jejich ukazatel celkové likvidity v intervalu $<0;1>$ a zároveň jejich podíl jejich cizích zdrojů a přijatých návratných finančních výpomocí k celovým aktivům nebyl vyšší než 25% včetně.

Celkové náklady projektu jsou uvedeny v tabulce č. 4.3.

Tabulka č. 4.3 – Přehled financování projektu Centra občanské vybavenosti

Celkové výdaje projektu	21 971 381
Celkové způsobilé investiční výdaje	19 076 300
Celkové nezpůsobilé investiční výdaje	425 921
Způsobilé výdaje bez příjmů	19 502 222

Zdroj – vlastní zpracování podle projektu Centra občanské vybavenosti

4.2.1 Financování z vlastních zdrojů

Při zvážení varianty o financování z vlastních zdrojů obce Pržno musíme brát v úvahu celkové roční příjmy obce, které za posledních pět let činí průměrně 11 002 tis. Kč ročně a výdaje 11 290 tis. Kč, z toho průměrné kapitálové výdaje činí 2 821 tis. Kč. Obec nedisponuje žádným takovým majetkem, jehož prodej či dlouhodobý pronájem by pokryl celkové náklady projektu.

Z výše uvedených údajů vyplývá, že obec není schopna projekt financovat z vlastních zdrojů. V případě, že by se obec rozhodla výrazně omezit jiné výdaje, rozhodla se vzít si úvěr či využít jiných cizích zdrojů, a při hypotetické roční splátce

¹³ Zdroj – interní materiály obce Pržno

2 000 tis. Kč, by dané finanční prostředky potřebné k financování projektu splácela nejméně 10 let. Takováto možnost by zastavila jakékoli jiné investiční akce až do roku 2021.

Možným zdrojem financování z vlastních zdrojů by mohl být provozní přebytek rozpočtu, který v roce 2010 činil 2 090 tis. Kč (provozní přebytky let 2007-2010 jsou uvedeny v kapitole 3.2.1 Rozpočty let 2007-2011). Provozní přebytek představuje rozdíl mezi běžnými příjmy rozpočtu včetně dotací a běžnými výdaji obce.

4.2.2 Financování z cizích zdrojů

Další variantou při rozhodování o financování investičních záměrů obce je financování z cizích zdrojů.

U peněžních prostředků zapůjčených u peněžních ústavů vzniká pro obec úrokové zatížení. To znamená, že kromě jistiny bude muset obec splatit také úrok, který také může v budoucnu významně zatížit hospodaření obce. Tato varianta je obcemi nejčastěji využívaná, neboť jsou oproti jiným druhům návratných zdrojů financování dostupnější.

V daném případě obce Pržno by přicházel v úvahu střednědobý nebo dlouhodobý úvěr, který je v ČR poskytován na dobu splatnosti deseti, výjimečně patnácti let. Tyto dlouhodobé úvěry jsou zpravidla využívány na financování investic v technické infrastruktuře a bez výrazné návratnosti. Obce patří pro peněžní ústavy k méně rizikovým klientům, ale i přes to před poskytnutím úvěru provede důkladnou expertizu finančních možností obce a analýzu rozpočtového hospodaření. Za poskytnutí úvěru se musí obec zaručit a to svým majetkem nebo budoucími příjmy rozpočtu. Také se využívá ručení třetí osobou. Při analýze hospodaření se bankovní ústav zaměřuje na zhodnocení míry rizika, analýzu způsobu zajištění návratnosti úvěru, zhodnocení zajištění úvěru budoucími rozpočtovými příjmy.

Obec Pržno může žádat o poskytnutí úvěru finanční ústav u kterého má zřízení svůj běžný účet, tedy Komerční banku, a.s. Ta poskytuje obcím municipální úvěr krátkodobý, střednědobý a dlouhodobý. Je poskytován v několika měnách, s úrokovou sazbou pevnou nebo pohyblivou. Část úvěru je určena na překlenutí mezi příjmy a výdaji rozpočtu a část k financování investic. Čerpání a splácení úvěru je jednorázové nebo postupné ve smluvně dohodnutých termínech. V případě, že by

obec měla zájem požádat jiný peněžní ústav, musela by si pravděpodobně u něj také zřídit svůj běžný účet.

Vláda ČR přijala dne 12. listopadu 2008 usnesení č. 1395 o Monitoringu zadlužení obcí – SIMU (soustava informativních a monitorujících ukazatelů). Ten je založen na sledování osmnácti ukazatelů u jednotlivých obcí za příslušný rok a nahradil dřívější ukazatel dluhové služby:

1. Informativní ukazatele

- počet obyvatel
- příjem celkem po konsolidaci
- úroky
- uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků
- ukazatel dluhové služby (v %)
- rozvaha aktiv a pasiv
- cizí zdroje a přijaté návratné finanční výpomoci
- stav na bankovních účtech
- úvěry a komunální obligace
- přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy
- zadluženost celkem
- podíl zadluženosti na cizích zdrojích a přijatých návratných finančních výpomocích (v %)
- zadluženost (cizí zdroje a přijaté návratné finanční výpomoci) na 1 obyvatele
- oběžná aktiva
- krátkodobé závazky

2. Monitorující ukazatele

- podíl cizích zdrojů a přijatých návratných finančních výpomocí k celkovým aktivům (v %)
- celková (oběžná) likvidita (0 až 1).

V případě, že by si obec Pržno vzala úvěr v době trvání 10 let, jeho splátka by bez úroků představovala 1 950 tis. Kč ročně. Úroky by představovaly další finanční zatížení rozpočtu a obec by již nemohla financovat žádné další investiční akce.

4.2.3 Financování pomocí dotací

Další z možností, kterou může obec Pržno v rámci financování svého projektu zvážit, je financování projektu pomocí dotací. Vždy je důležité vědět, v rámci jakého programu a jakou institucí může být program financován. Své dotační programy vypisují různá ministerstva, největšími poskytovateli dotací jsou v současné době Státní fond životního prostředí a Státní fond rozvoje bydlení. Jejich pomoc ovšem v daném projektu Centra občanské vybavenosti nemůžeme využít. Také je možné využít dotačních programů vypisovaných v rámci Evropské unie.

Dotace ale nepokrývá celkové výdaje projektu a je nutná spoluúčast vlastními prostředky případně úvěrem. V některých případech také musí obec nejprve financovat investiční akci z vlastních zdrojů a dané finanční dotace může čerpat až po ukončení.

V případě projektu Centra občanské vybavenosti by přicházel v úvahu program MMR Podpora obnovy a rozvoje venkova, dotační titul č. 3 - Podpora spolupráce obcí na obnově a rozvoji venkova. Účastníkem se může stát obec, která nemá více než 3 000 obyvatel (tuto podmínku obec Pržno splňuje). Dotace je poskytována ve výši 70% ceny celkového projektu. Slabinou tohoto dotačního titulu je, že maximální výše dotace činí 200 tis. Kč a celková cena projektu obce Pržno tuto částku převyšuje více než 100 násobně.

Moravskoslezský kraj pro letošní rok vypisuje program: Podpora obnovy a rozvoje venkova Moravskoslezského kraje 2011. V rámci dotačního titulu č. 1 na podporu investičních akcí se jedná o realizaci rozvojových záměrů obcí a venkovských regionů. Patří zde stavební úprava (rekonstrukce, modernizace) a výstavba vybraných prvků venkovské zástavby, občanské vybavenosti a dopravní infrastruktury venkova, jmenovitě také radnice, škola a mateřská škola. O tento dotační titul může zažádat obec s méně než 2 500 obyvateli. Z celkové částky projektu může být tímto dotačním programem proplaceno až 60% uznatelných nákladů projektu, maximálně však 500 tis. Kč, což je pro náš daný projekt opět nedostačující.

Další možností je čerpání ze strukturálních fondů EU prostřednictvím ROP NUTS II Moravskoslezsko. V letech 2007-2013 je vyčleněno výhradně na rozvoj

regionu Moravskoslezsko přes 716 milionů eur. O tyto finanční prostředky se mohou ucházet subjekty veřejného, neziskového i podnikatelského charakteru. Tyto prostředky spravuje a rozděluje Regionální rada regionu soudržnosti Moravskoslezsko. Dotace je možné získat předkládáním rozvojových investičních projektu, jejichž zaměření spadá do oblastí regionální dostupnosti a dopravní infrastruktury, veřejných služeb, cestovního ruchu, brownfields¹⁴, občanské vybavenosti měst a venkova. Projekt Centra občanské vybavenosti tyto požadavky splňuje, podle popisu v kapitole 4.1 se jedná o území označované jako brownfield. Je tedy možné požádat v rámci č. 2 - Podpora využívání brownfields. U tohoto dotačního titulu je možné získat až 85% účast na financování projektu, zbylých 15% může obec financovat z vlastních prostředků případně také úvěrem. Při využití této varianty by se obec musela na projektu podílet 2 925 tis Kč, které může získat z vlastních prostředků, případně využít dlouhodobý úvěr na 10 let s roční splátkou 292 tis. Kč (v tomto případě by ukazatel dluhové služby s využitými údaji za rok 2009 činil 11,01%). Z ROP Moravskoslezsko by bylo možné pro financování akce získat až 16 576 tis. Kč. Tato varianta se v rámci uvedených podmínek a možností obce Pržno jeví jako nejvýhodnější.

---

¹⁴ Brownfields (angl. hnědé pole) je urbanistický termín označující opuštěná území s rozpadajícími se obytnými budovami, nevyužívané dopravní stavby a nefunkční průmyslové zóny.

5 ZÁVĚR

Základním článkem územní samosprávy v ČR je obec. Obec je vymezena územím, občany a samosprávou neboli působností. Orgány obce jsou zastupitelstvo obce, rada obce, starosta a jeho zástupci, výbory, komise a obecní úřad. Příjmy a výdaje obcí se řídí podle rozpočtové skladby, která umožňuje třídění na běžný a kapitálový rozpočet, který slouží k financování investičních akcí. Rozpočtové období obcí trvá jeden rok, zpravidla kalendářní. Zdroje příjmů k financování investičních záměrů členíme na daňové příjmy, vlastní nedaňové příjmy, účelové a neúčelové dotace a návratné úvěrové příjmy.

Vzhledem k roztržtění služeb občanského charakteru v obci Pržno byl vypracován projekt k rekonstrukci chátrající budovy bývalé mateřské školy, kterým se zabývá tato bakalářská práce. Název projektu je Centrum občanské vybavenosti obce, v rámci kterého by mělo dojít k přestavbě nevyhovující budovy z osmdesátých let minulého století. V nově zrekonstruované budově by měl sídlit obecní úřad, který v současné době využívá nevyhovující prostory, třídy školní družiny, ordinace praktického a zubního lékaře a také by měly být prostory využívány k volnočasovým aktivitám dětí a kulturně-společenským akcím. Realizace tohoto projektu je také téměř nutností pro pacienty ústavu pro mentálně a zdravotně postižené Náš svět. Díky projektu budou veškeré občanské služby soustředěny v jednom místě.

Cílem bakalářské práce bylo nalézt takové optimální řešení pro financování investiční akce Centrum občanské vybavenosti, které na základě zjištěných údajů neúměrně nezatíží obecní rozpočet. Pro financování tohoto projektu byly zhodnoceny různé varianty řešení a jako nejvýhodnější se pro obec a její občany jeví možnost získání prostředků z fondů EU v rámci programu ROP Moravskoslezsko, kdy poskytnutá výše dotace kryje až 85% celkových výdajů na investici a zbylých 15%, což v tomto případě představuje částku 2 925 tis. Kč, která může být financována z vlastních prostředků, případně úvěrem.

Další možnou uvažovanou variantou byl úvěr. Při výši částky, kterou obec potřebuje k financování svého projektu, a splátkách, které by musela každoročně posílat na umoření dluhu, by ale neúměrně zatížila obecní rozpočet a omezila by tím

možnost financování dalších investičních akcí po dobu splácení svého vysokého dluhu.

Poslední variantou bylo financování z vlastních zdrojů. Vzhledem k velikosti obce a tím pádem velikosti rozpočtu by daná investiční akce opět neúměrně zatížila rozpočet nejméně na dalších několik let, ovlivnila by kvalitu života občanů v Pržně a zastavila by jakékoli jiné investiční akce mimo tento projekt.

Nabízí se ovšem úvaha, že obec prostředky z fondů EU z programu ROP Moravskoslezsko nezíská. V takovém případě by bylo možné vyčkat do roku následujícího a opět zhodnotit možnosti získání prostředků z nově vypsaných dotačních programů EU. V případě, že by se obec rozhodla dále chátrající budovu žádným způsobem nevyužívat, ani by nedosáhla na jakékoli jiné prostředky, které by mohly investiční akci financovat, nabízí se řešení demolice objektu bývalé MŠ. Pozemek, který leží v centru obce, by pak mohl být využit například pro stavbu dětského hřiště, pro vytvoření parku nebo by jej mohla obec prodat soukromému subjektu a tím získat další prostředky do svého obecního rozpočtu.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Knihy:

1. PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*, Praha: Management Press 2004, 375 s. ISBN 80-7261-086-4.
2. PEKOVÁ, J., *Finance územní samosprávy*, Praha: Victoria Publishing 1995, 267. ISBN 80-7187-024-2.
3. PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M., *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*, Praha: ASPI 2008, 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.
4. REKTOŘÍK, J. a kol., *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*, Praha: Ekopress, 2010. 188 s. 978-80-86929-54-5.

Legislativa:

5. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů
6. Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů
7. Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů
8. Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
9. Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů
10. Usnesení vlády č. 1395, o Monitoringu zadlužení obcí

Elektronické zdroje:

11. Internetové stránky ministerstva financí, www.mfcr.cz
12. Internetové stránky ministerstva pro místní rozvoj, www.mmr.cz
13. Internetové stránky obce Pržno, www.przno.cz
14. Internetové stránky Komerční banky, www.kb.cz
15. Internetové stránky Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, www.kr-moravskoslezsky.cz
16. Internetové stránky Statistického úřadu, www.czso.cz
17. Internetové stránky katastru nemovitostí, www.nahlizenidokn.cuzk.cz

Ostatní

18. Interní materiály obce Pržno

SEZNAM ZKRATEK

MŠ	Mateřská škola
ZŠ	Základní škola
ROP	Regionální operační program
EU	Evropská unie
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
ZO	Zastupitelstvo obce
SR	Státní rozpočet
ÚSC	Územní samosprávný celek
ČÚC	Číslo územního celku

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- byla jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo,
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠBTUO) má právo nevýdělečně ke své vnitřní potřebě bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3),
- souhlasím s tím, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v Ústřední knihovně VŠBTUO k prezenčnímu nahlédnutí a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že údaje o bakalářské práci, obsažené v Záznamu o závěrečné práci, umístěném v příloze mé bakalářské práce, budou zveřejněny v informačním systému VŠBTUO,
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona,
- bylo sjednáno, že užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 11. května 2011

.....

Petra Indráčková

Adresa trvalého pobytu studenta:

O. Jeremiáše 6008

708 00 Ostrava

PŘÍLOHY:

Příloha č. 1 – Přijaté transfery a půjčky ze státního rozpočtu, státních fondů a regionálních rad za rok 2010. V roce 2010 byly obcím poskytovány účelové dotace na volby a sčítání lidu. Na rozpočtu obce Pržno se transfery projeví následovně (hodnoty jsou uvedeny v korunách):

Účelový znak	ČÚC	Položka	Výsledek od počátku roku
13234	802	4116 Ostatní neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu	456 239
17870 Investiční prostředky SR	802	4216 Ostatní investiční přijaté transfery ze státního rozpočtu	39 449
17871 Investiční prostředky EU	802	4213 Investiční přijaté transfery ze státních fondů	223 541
89517	802	4213 Investiční přijaté transfery ze státních fondů	115 581
89518	802	4213 Investiční přijaté transfery ze státních fondů	462 324
98005 Sčítání lidu	802	4111 Neinvestiční přijaté transfery z všeobecné pokladní správy	3 473
98071 Účelové dotace na výdaje při volbách do Parlamentu	802	4111 Neinvestiční přijaté transfery z všeobecné pokladní správy	20 680
98187 volby do senátu a ZO	802	4111 Neinvestiční přijaté transfery z všeobecné pokladní správy	20 680
Celkem			1 341 967

Zdroj – vlastní zpracování podle výkazu pro hodnocení plnění ÚSC